

Votaziun dal pievel dals 2 da zercladur 2002

**Explicaziuns
dal cussegl federal**

1 **Midada dal
cudesch penal
(interrupziun
da la gravidanza)**

2 **Iniziativa dal pievel
«per mamma ed uffant»**

Emprim project

Midada dal cudesch
penal svizzer

(Interrupziun da la gravidanza)

1

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**
Vulais Vus acceptar la midada dals
23 da mars 2001 dal cudesch penal
svizzer (interrupziun da la gravidanza)?

Il cussegl naziunal ha acceptà la midada
da la lescha cun 107 cunter 69 vuschs,
il cussegl dals chantuns cun 22 cunter
20 vuschs.

Segund project

Iniziativa dal pievel «per mamma
ed uffant – per la protecziun da
l’uffant betg naschì e per l’agid
a sia mamma en basegn»

2

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**
Vulais Vus acceptar l’iniziativa dal
pievel «per mamma ed uffant – per
la protecziun da l’uffant betg naschì
e per l’agid a sia mamma en basegn»?

Il cussegl naziunal ha refusà l’iniziativa
cun 156 cunter 8 vuschs, il cussegl
dals chantuns unanimamain cun 39 cunter
0 vuschs.

Da tge sa tracti?

In tema – dus projects cuntrararis

La dumonda difficila da l'interrupziun da la gravidanza è dapi decennis ina discussiun politica en Svizra, senza ch'ins avess pudì chattar ina reglamentaziun acceptabla per la maiortad. La situaziun actuala è dentant fitg nuncuntentaivla: En ils chantuns vegnan interpretadas a moda fitg differenta las disposiziuns penalas che valan dapi 1942, ins na po pia gia daditg betg discurren d'ina applicaziun unitara dal dretg. La discrepanza tranter il dretg e la pratica sco er l'interpretaziun dal dretg ch'è sa midada pretendan ina nova reglamentaziun.

Ils 2 da zercladur vuschain nus davart dus projects cuntrararis per ina nova reglamentaziun:

■ Il parlament ha approvà suenter in cumbat da plirs onns ina interrupziun a termin da la gravidanza: L'interrupziun da la gravidanza duai esser libra da chasti durant las emprimas dudesch emnas, sche la dunna fa valair ina situaziun precara. Cunter questa midada da la lescha èsi vegnì profità dal referendum. Il cussegl federal ed il parlament recumondan dentant il project. Els considereschan la nova reglamentaziun da l'interrupziun da la gravidanza per urgenta en vista a la divergenza tranter la lescha e la realitad; cun l'interrupziun a termin da la gravidanza vulan els tegnair quint da las relaziuns socialas midadas.

Explicaziuns 9–11
Text da la votaziun 6–8

■ L'iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant – per la protecziun da l'uffant betg naschì e per l'agid a sia mamma en basegn» vul scumandar per gronda part l'interrupziun da la gravidanza. Questa fiss be anc libra da chasti en cas d'in privel acut e na d'evitar autramain per la vita da la mamma. Er ina gravidanza en consequenza d'ina violaziun na dastgass betg vegnir interrupta. Il cussegl federal ed il parlament refuseschan l'iniziativa perquai ch'ella è in grond regress visavi la pratica vertenta.

Explicaziuns 13–15
Text da la votaziun 12

Cura è ina interrupziun da la gravidanza libra da chasti?

Tenor la lescha vertenta sco er tar ils dus models novs che stattan en discussiun è ina interrupziun da la gravidanza da princip punibla. Las cundiziuns che ston mintgamai esser ademplidas per pudair interromper senza chasti ina gravidanza sa differenzieschan dentant fermamain:

■ Dretg vertent:

- L'interrupziun da la gravidanza vegn reglada en il cudesch penal.
- L'interrupziun d'ina gravidanza è permessa da la lescha, sche quai daventa per spindrar la dunna d'in privel per la vita uschiglio nunevitabel u d'in grond privel che la **sanadad da la dunna en speranza saja donnegiada grevamain e durablamain**. Questa reglamentaziun da l'onn 1942 n'è betg vegnida revedida durant ils davos 60 onns.
- La media u il medi che interrompa la gravidanza dovra in parairi affirmativ d'ina segunda media u d'in segund medi.
- **Questas disposiziuns penalas vegnan applitgadas differentamain u insumma betg pli en ils chantuns.**

■ Interrupziun a termin da la gravidanza:

- L'interrupziun da la gravidanza vegn er vinavant reglada en il cudesch penal.
- L'interrupziun d'ina gravidanza è libra da chasti, sch'ella vegn fatga **durant las emprimas dudesch emnas** suenter l'entschatta da la davosa perioda.
- La dunna en speranza sto pretender en scrit l'interrupziun e sto far valair ina situaziun precara. La media u il medi sto discutir conscienziusamain cun la dunna avant l'interrupziun e la sto cussegliar.
- Suenter **la spiraziun** dal termin da dudesch emnas è ina interrupziun libra da chasti, sch'ella è necessaria tenor il giudicat dal medi, per ch'ins possia evitar che la dunna en speranza saja en privel da subir in grev donn corporal u ina greva crisa psichica. Il privel sto esser tant pli grond cun l'avanzament da la gravidanza.

■ Iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant»:

- L'iniziativa dal pievel pretenda che la constituiun federala saja da cumplettrar.
- L'interrupziun d'ina gravidanza è sulettamain libra da chasti en cas d'in **privel da vita corporal, acut** e na d'evitar autramain per la dunna en speranza.

Il pli impurtant en furma concisa

■ Interrupziun da la gravidanza: ina decisiun difficila

I n'è betg ina situaziun simpla per ina donna che vegn en speranza senza vulair – anc pli difficila è la decisiun d'interrum-per ina gravidanza. La lescha vertenta na resguarda betg questa situaziun, perquai ch'ella punischa la donna pertutgada per l'interrupziun, sche questa na vegn betg fatga per evitar in grev donn per sia sanadad. Il cussegl federal ed il parlament èn conscients da quai e vesan la necessitad d'ina nova reglamentaziun: En cas d'ina interrupziun da la gravidanza vulan els desister d'in chasti sut tschertas cundiziuns, senza vulair banalisar l'interrupziun.

■ Tge porta la lescha?

La lescha prevesa d'introducir ina interrupziun a termin da la gravidanza: L'interrupziun da la gravidanza n'è betg chastia-bla, sche la donna la pretenda en scrit durant las emprimas dudesch emnas dapi l'entschatta da la davosa perioda e fa valair ina situaziun precara. Il medi u la media sto discutir conscienzusamain cun la donna e la sto cussegljar. Per dunnas en speranza da sut 16 onns èsi obligatori da frequentar in post da consultaziun spezialisà.

■ Pertge il referendum?

Cunter l'interrupziun a termin da la gravidanza èsi vegnì profità dal referendum. U ch'ils comités adversaris refuseschan ina interrupziun da la gravidanza en general u ch'els pretendan ch'i vegnia introducì supplementarmain l'obligaziun d'ina vasta

cussegliaziun tras in post renconuschì dal stadi.

■ Tge vul l'iniziativa dal pievel?

Tenor l'iniziativa ha la protecziun da l'uffant betg naschì la prioritad absoluta. L'interrupziun da la gravidanza duai be esser libra da chasti en cas d'in privel da vita corporal, acut ed uschiglio nunevitable da la mamma. Ils chantuns ston metter a disposiziun l'agid necessari a dunnas en speranza che sa chattan en misergia, els pon dentant er incumbensar instituziuns privatas cun quai.

■ Posiziun dal cussegl federal e dal parlament

Il parlament ed il cussegl federal recumondan l'interrupziun a termin da la gravidanza. La donna duai pudair decider senza durant las emprimas dudesch emnas sch'ella vul e po purtar or in uffant. La lescha garantescha che l'interrupziun da la gravidanza na succeda betg senza ponderaziun u memia spert. L'iniziativa dal pievel è da refusar: Ella na lascha nagin dretg da decider a la donna ed ha facticamain per consequenza in scumond da l'interrupziun da la gravidanza.

Emprim project: Midada dal cudesch penal svizzer (interrupziun da la gravidanza) Text da la votaziun

Cudesch penal svizzer (interrupziun da la gravidanza) Midada dals 23 da mars 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

avend gi invista dal rapport da la cumissiun per dumondas da dretg dal cussegl nazional dals 19 da mars 1998¹

e da la posiziun dal cussegl federal dals 26 d'avust 1998²,

concluda:

I

Il cudesch penal³ vegn midà sco suonda:

Ingress

sa basond sin l'artitgel 64bis da la constituziun federala⁴,

...

Art. 118

2. Interrupziun
da la gravidanza.
Interrupziun
chastiabla da la
gravidanza

¹ Tgi che interrompa ina gravidanza cun il consentiment da la dunna en speranza u tgi ch'incitescha ina dunna en speranza d'interrumper la gravidanza u la gida a far quai, senza ch'i sajan ademplidas las premissas tenor l'artitgel 119, vegn chastià cun chasaforz fin a tschintg onns u cun praschun.

² Tgi ch'interrupta ina gravidanza senza il consentiment da la dunna en speranza vegn chastià cun chasaforz fin a desch onns.

³ La dunna ch'interrupta, lascha interrumper u gida en in'atra maniera ad interrumper sia gravidanza suenter la dudeschavla emna dapi l'entschatta da la davosa perioda, senza ch'i sajan ademplidas las premissas tenor l'artitgel 119 alinea 1, vegn chastiada cun praschun u multa.

⁴ En ils cas dals alineas 1 e 3 entschaiva la surannaziun en dus onns.

¹ BBI 1998 3005

² BBI 1998 5376

³ CS 311.0

⁴ A questa disposiziun correspunda l'artitgel 123 da la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999 (CS 101).

Art. 119

Interrupziun na
chastiabla da la
gravidanza

¹ L'interrupziun d'ina gravidanza n'è betg chastiabla sch'ella è necessaria tenor il giudicat dal medi per evitar che la dunna en speranza pateschia grevs donns corporals u ch'ella vegnia en ina greva crisa psichica. Il privel sto esser tant pli grond cun l'avanzament da la gravidanza.

² L'interrupziun da la gravidanza n'è medemamain betg chastiabla, sch'ella vegn fatga d'ina media u d'in medi cun permissiun d'exercitar la professiun, e quai entaifer dudiesch emnas dapi l'entschatta da la davosa perioda e sin dumonda en scrit da la dunna en speranza che fa valair ina situaziun precara. Avant ha la media u il medi persunalmain da discutir conscienziusamain cun la dunna e da la cussegljar.

³ Sche la dunna n'è betg abla da giuditgar dovri il consentiment da sia represchentanta legala u da ses represchentant legal.

⁴ Ils chantuns inditgeschan las praticas ed ils ospitals ch'adempleschan las premissas per realisar a moda cumpetenta las interrupziuns da la gravidanza e per ina cussegliaziun conscienziusa.

⁵ Ina interrupziun da la gravidanza vegn annunziata per intents da statistica a l'autorità da sanadad cumpetenta; l'anonimitad da la dunna pertutgada vegn garantida ed il secret medical vegn mantegnì.

Art. 120

Surpassaments
tras medias u
medis

¹ Cun praschun u cun multa vegn chastià la media u il medi ch'interrumpa ina gravidanza en applicaziun da l'artitgel 119 alinea 2 e che tralasca avant l'operaziun:

- a. da pretender da la dunna ina dumonda en scrit;
- b. da discutir persunalmain ed a moda conscienziusa cun la dunna en speranza e da la cussegljar, da l'infurmar davart las ristgas da l'operaziun e da la consegnar cunter sia sutscriziun in manual che cumpiglia:
 1. in register dals posts da cussegliaziun gratuits che stattan a disposiziun,
 2. in register d'uniuns e posts che porschan agid moral e material, ed
 3. infurmaziun davart la pussaivladad da dar liber per l'adopziun l'uffant naschi;
- c. da sa persvader sez ch'ina dunna en speranza da sut 16 onns è s'adressada ad in post da cussegliaziun spezialisà per giuvenils.

² Medemamain vegn chastià la media u il medi che tralasca d'annunziar ina interrupziun da la gravidanza a l'autorità da sanadad cumpetenta tenor l'artitgel 119 alinea 1.

Art. 121

Abrogà

II

Midada dal dretg da fin uss

La lescha federala dals 18 da mars 1994⁵ davart l'assicuranza da malsauns vegn midada sco suonda:

Ingress

sa basond sin l'artitgel 34bis da la costituziun federala⁶,

...

Art. 30 Interrupziun na chastiabla da la gravidanza

En cas d'ina interrupziun na chastiabla da la gravidanza tenor l'artitgel 119 dal cudesch penal⁷ surpiglia l'assicuranza da malsauns obligatoria ils custs per las medemas prestaziuns sco en cas da malsogna.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

⁵ CS 832.10; BBl 2001 1338

⁶ A questa disposiziun correspunda l'artitgel 117 da la costituziun federala dals 18 d'avrigl 1999 (CS 101).

⁷ CS 311.0; BBl 2001 1338

Ils comités da referendum fan valair:

Plirs comités han profità dal referendum cunter l'interrupziun a termin da la gravidanza.

■ **Il «Agid svizzer per mamma ed uffant» e l'unìun «Gea a la vita» han rimnà tenor lur atgnas indicaziuns circa 110000 sottascripziuns. Els argumenteschan sco suonda:**

«NA a la «interrupziun a termin da la gravidanza»: chaprizi politic ed arbitrariadad giuridica

1. L'uffant betg naschì vegn declerà per senza protecziun. I s'oppona a la constituziun federala (art. 7 resp. art. 10 CF) e na sa lascha betg giustifitgar dal puntg da vista etic-social da snegar a l'uffant da bel principi e gia avant la naschienscha la dignitad da l'uman ed il dretg da viver e da declerar ils aborts da princip per na chastiabels.

2. Aborts vegnan facilitads fin a la naschienscha. A partir da la 13. emna fin a la naschienscha duain vegnir giuditgads ils aborts sulettamain dal medi realisatur. Il parairi d'in segund medi ch'è oz prescrit vegn abrogà en silenzi. Ultra da quai vegn introducida ina nova indicaziun betg examinabla per aborts na chastiabels fin a la naschienscha: il «privel» d'ina «greva crisa psichica». Questas «noziuns da gumma» fan or dal project ina farsa.

3. La «situaziun precara» daventa be in pretext. Per pudair far abort senza chasti sto la dunna far valair, ma betg cumprovar ina «situaziun precara». Nagin ch'examinescha la situaziun precara, nagin che porscha agid.

4. Tuts vegnan sfurzads da gidar a finanziar aborts. I disturba che schizunt las personas che refueschan aborts vegnan danovamain sfurzadas da sa participar als custs dals aborts, e quai sur las premias per las cassas da malsauns che s'augmentan permanentain.

5. L'ingiustia da la pratica daventa lescha. En il traffic sin via na vegnan er betg abolidas las limitas da spertadad be per la raschun che blers van memia spert, perquai na duain ins er betg admetter aborts be perquai ch'els vegnan fatgs.»

■ **La partida cristiandemocrata e la «societad per la protecziun da la vita betg naschida» han rimnà circa 50000 sottascripziuns. Ellas fan valair:**

«La vita umana ha merità ina **reglamentaziun pli degna** ch'in simpel termin senza agid sufficient e senza cussegliaziun. I fiss pura **arbitrariadad** da refusar en general als uffants betg naschids la protecziun da la vita durant dudesch emnas. Er tgi che tendescha a soluziuns liberalas na po betg approvar in tal project.

La vita ventura merita ina discussiun seriusa ed ina soluziun commensurada. La dignitad da l'uman pretenda da **considerar** tant ils dretgs da la dunna sco er la protecziun da la vita betg naschida. **Ins po pretender ch'il parlament chattia ina reglamentaziun conscienziusa. In Na dat liber la via.»**

Posiziun dal cussegl federal davart la midada dal cudesch penal

1

L'interrupziun a termin da la gravidanza è ina solu-ziun equilibrada che fa senn per la dumonda difficila da l'interrupziun da la gravidanza. Ella sa basa sin il princip che la dunna pertutgada duai decider sezza, garante-scha dentant ina cusse-gliaziun tras il medi u la media. Ella parta pia da l'atgna responsabladad da la dunna e sa fida da ses senn da respon-sabladad. Il cussegl federal recumonda la midada da la lescha per ils sequents motivs:

■ **Atgna responsabladad da la dunna enstagl da criminalisaziun**

La dumonda da l'interrupziun da la gravidanza tutga persvasiuns eticas fundamen-talas. Las disposiziuns penalas vertentas en Svizra prevesan chastis fin a plirs onns praschun per ina interrupziun da la gravi-danza, nun che l'interrupziun succedia perquai che la dunna pudess subir in grev donn da sanadad. Chastis da praschun

na vegnan bain betg pli pronunziads; dapi 1988 n'haja betg pli dà talas sentenzias. La situaziun giuridica actuala creescha dentant malsegirtad e turmenta las per-sunas pertutgadas. Ultra da quai n'ha la criminalisaziun da las dunnas betg cha-schunà ina reducziun dal dumber da las interrupziuns da gravidanzas. L'interrup-ziun a termin da la gravidanza eliminescha la criminalisaziun indegna, prenda serius l'atgna responsabladad ed il dretg d'auto-decisiun da la dunna e la permetta da giuditgar sez las circumstanzas en cas d'ina gravidanza nunvulida.

■ **Ina nova reglamentaziun è necessaria**

En ils chantuns vegnan interpretadas pli u main libramain las disposiziuns penalas vertentas, u ellas na vegnan insumma betg pli applitgadas. Quai creescha ina divergenza tranter la lescha e la realitad vivida. En Svizra vegnan interruttas an-nualmain tranter 12000 e 13000 gravidan-zas. Circa 80 pertschient da questas inter-rupziuns vegnan fatgas tranter la 6. e la 10. emna da gravidanza. Circa dus terzs da las dunnas pertutgadas èn pli veglias che 25 onns. Betg sulettamain quests fatgs, ma er las numerusas pretaisas da revisiun senza success dals davos onns mussan ch'il temp è madir per ina midada da las disposiziuns davart l'interrupziun da la gravidanza. Suentel deliberaziuns da plirs onns ha il parlament chattà ina soluziun stabila cun l'interrupziun a termin da la gravidanza che vegn proponida.

Er il cussegl federal sustegna oz cun pervasiun quest'interrupziun a termin da la gravidanza.

■ Ina soluziun confurma al temp

L'interrupziun a termin da la gravidanza pussibilitescha ad ina dunna che sa chatta en ina situaziun precara da laschar terminar la gravidanza durant las emprimas dudesch emnas cun agid professiunal medicinal. Las novas disposiziuns da la lescha na sforzan betg las dunnas da purtar or in uffant, dentant senza banalisar l'interrupziun da la gravidanza. L'interrupziun a termin da la gravidanza respectescha la dignitad da la dunna e la surlascha la decisiun ultimativa. Ella na lascha dentant betg suletta la dunna en questa situaziun difficila da la vita, mabain ella la porscha la cussegliaziun necessaria. L'interrupziun a termin da la gravidanza na s'oppona er betg a la constituziun federala, sco che quai vegn pretendi mintgant dals circuls adversaris. Plinavant surpiglia la cassa da malsauns obligatoria gia oz ils custs che muntan sulettamain ad insaquants promils da las expensas cumplexsivas da las cassas da malsauns.

■ Naginas interrupziuns nunponderadas da gravidanzas

Nagina dunna sa decida senza ponderar per interromper ina gravidanza. Er la lescha procura ch'in tal pass na vegnia betg fatg en prescha: La dunna en speranza sto far valair ina situaziun precara. Il medi u la media sto discutir conscienzusamain cun la dunna e la sto cussegljar. La nova reglamentaziun pussibilitescha pia che la dunna vegn infurmada tras ina persuna da confidenza. L'infurmaziun davart ils posts da cussegliaziun gratuits e davart in eventual dar liber l'uffant per l'adopziun duai plinavant garantir che la dunna che tschertga cussegl po tscherner tranter las differentas alternativas pussaivlas. Ils chantuns èn ultra da quai obligads

d'inditgar las praticas u ils ospitals ch'adempleschan las premissas per in'applicaziun cumpetenta da la lescha.

■ L'interrupziun a termin da la gravidanza è fermamain derasada a l'exteriur

La gronda part dals pajais europeics conuschian dapi in pli lung temp ina interrupziun a termin da la gravidanza, questa è sa verifitgada. Da las experientschas en quels pajais na pon ins betg deducir che l'introducziun d'ina interrupziun a termin da la gravidanza avess chaschunà in augment da las interrupziuns. Las statisticas dal biro europeic da l'organisaziun mundiala da la sanadad (WHO) mussan ch'il dumber da las interrupziuns da gravidanzas è regressiv e ch'ils donns da sanadad, chaschunads d'interrupziuns da gravidanzas illegalas, èn sa reducids.

■ Mesiras accompagnantas

Igl è il giavisch dal cussegl federal e dal parlament da tegnair il pli bass pussaivel il dumber da las interrupziuns da gravidanzas. Quai pretenda mesiras accompagnantas per dunnas, umens e famiglias che vegnan confruntads cun problems en connex cun ina gravidanza. Il cussegl federal vegn perquai a sa stentar ch'ils posts da cussegliaziun da gravidanza gia existents en ils chantuns vegnian engrondids e che la populaziun vegnia infurmada extendidamain davart questa purschida. Ultra da quai ston ins rinforzar las stentas sin ils secturs da la prevenziun e dal scleriment sexual.

Per tut quests motivs recumondan il cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada dal cudesch penal (interrupziun a termin da la gravidanza).

Segund project: Iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant» Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant – per la protecziun da l'uffant betg naschì e per l'agid a sia mamma en basegn» (iniziativa «per mamma ed uffant») dals 14 da december 2001¹

(Ingress)

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 19 da november 1999 «per mamma ed uffant – per la protecziun da l'uffant betg naschì e per l'agid a sia mamma en basegn» è valaivla e vegn suttamesa da la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Ella sa cloma², en adattaziun a la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999:

I

La constituziun federala vegn complettada sco suonda:

Art. 10a (nov) Protecziun dals uffants avant la naschienscha

¹ La confederaziun protegia la vita da l'uffant betg naschì e relascha directivas davart l'agid a sia mamma en basegn.

² La legislaziun da la confederaziun resguarda il sequent:

- a. Tgi che mazza in uffant betg naschì u contribuescha considerablament al mazzament d'in tal po vegnir chastà, nun che la cuntinuaziun da la gravidanza muntia per la mamma in privel da vita corporal fundà, acut ed uschiglio nunevitabel.
- b. Mintga furma da pressiu per mazzar in uffant betg naschì è scumandada.
- c. Sche la gravidanza è ina consequenza d'in act da violenza, po la mamma dar l'unic consentiment ch'è necessari per in'adopziun gia il mument che la gravidanza vegn constatada.
- d. En cas d'ina situaziun precara da la mamma pervi d'ina gravidanza concedan ils chantuns l'agid necessari. Els pon affidar quest agid ad instituziuns privatas.

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan complettadas sco suonda:

Art. 197 cif. 2 (nov)

2. Disposiziun transitoria tar l'artitgel 10a (Protecziun dals uffants avant la naschienscha)

Per il temp fin a l'entrada en vigur d'ina nova reglamentaziun legala vegn substituida mintga disposiziun dal cudesch penal svizzer (CPS) che prevesa l'interruptiun da la gravidanza na chastiabla tras la reglamentaziun da l'artitgel 10a alinea 2 litera a da la constituziun federala.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

¹ BBI 2001 6486

² L'iniziativa dal pievel è anc vegnida inoltrada durant la validad da l'anteriura constituziun federala e sa referescha perquai a questa. Il parlament ha adattà la numeraziun e la furmaziun dals artitgels en il text da l'iniziativa a la nova constituziun federala.

Il comité d'iniziativa fa valair:

«GEA a la protecziun ed a l'agid per mamma ed uffant

Dretgs fundamentals sco basa da l'iniziativa: La vita umana è il pli grond bain giuridic. Ella n'è betg disponibla. Nossa constituziun federala garantescha la dignitad da l'uman ed il dretg da viver (art. 7 ed art. 10 CF) er per uffants avant la naschienscha.¹ Il dretg d'autodecisiun finischa là nua ch'entschaivan ils dretgs fundamentals da l'uffant. La pratica da far abort che s'extenda dapi ils onns 60 dal davos tschientaner s'oppona a la constituziun e na po betg vegnir acceptada. Be ina soluziun sin basa dals dretgs fundamentals, sco quest'iniziativa, è progressiva.

Garantir l'agid per la mamma en basegn: Dapi 1981 èn ils chantuns obligads da manar posts da cussegliaziun da gravidanza. Numerus chantuns porschan cussegliaziun, ma nagin agid finanziel. Las dunnas pertutgadas vegnan rinviadas a fundaziuns privatas u al provediment. Las prestaziuns dal provediment social ston dentant per regla vegnir restituidas. L'iniziativa vul evitar ch'ina dunna daventia in cas social pervia da sia gravidanza.

Salvar la vita a millis d'uffants: L'iniziativa declera sco chastiablas las personas che fan aborts illegals u sa participeschan decisivamain a tals. Dunnas en gronda misergia pon vegnir exceptadas dal chasti. L'iniziativa reducescha la cifra deprimentada da passa 12000 aborts per onn resp. 40 per di. Tgi che lascha far in abort a l'exteriur fa er là ina ingiustia.

Betg anc augmentar il trauma en cas da violaziun: Violaziun è in grev delict. Essend sez ina furma da violenza po in abort be augmentar, ma betg guarir il trauma da la violaziun. Il trauma po plitost guarir cun laschar viver l'uffant, en cas da basegn en connex cun ina decleraziun d'adopziun che vegn fatga a temp e ch'è revocabla fin in tschert temp suenter la naschienscha. Er quest uffant è in uman cun dignitad e cun in dretg da viver. L'onn 2000 èn vegnidadas denunziadas en Svizra 404 violaziuns. Il dumbrer inuffizial n'è betg conuscent. Da circa 1000 violaziuns resulta tenor la statistica ina suletta gravidanza.

Nagina «obligaziun da parturir»: Il stadi ha l'obligaziun da proteger la vita da l'uffant. El n'ordinescha ni da schendrar ni da parturir. Mintga uffant schendrà vegn sin il mund – la dumonda è be sch'el è viv u mort. L'iniziativa tscherna la vita e pretenda agid per la mamma en basegn.»

¹ Guarda prof. dr. Yvo Hangartner, Schwangerschaftsabbruch und Sterbehilfe, eine grundrechtliche Standortbestimmung, Turitg, 2000, p. 26 ss. (las explicaziuns sa basan sin in'expertsia giuridica per mauns dal departament federal da giustia e polizia)

Posiziun dal cussegl federal concernent l'iniziativa dal pievel

L'iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant» dat la prioritad absoluta a l'uffant betg naschì e pre-tenda ina reglamentaziun extremamain restrictiva da l'interrupziun da la gravidanza. Ella chaschuna perquai in grond regress visavi la reglamentaziun e la pratica actuala; surtut na craja ella betg che las dunnas sajan capablas da sur-pigliar sezzas la respon-sablidad. L'iniziativa è uschè severa ch'ella pu-dess schizunt chaschunar in augment da las inter-rupziuns illegalas da la gravidanza. Il cussegl federal refusescha l'iniziativa surtut per ils sequents motivs:

■ Scumond factic da l'interrupziun da la gravidanza

L'iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant» è vegnida lantschada 1998, cur ch'ina interrupziun a termin da la gravi-danza ha obtegnì furmas concretas en il parlament, quai sin basa d'ina iniziativa parlamentara. L'iniziativa dal pievel na vul betg sulettamain render nunpussavla l'interrupziun a termin da la gravidanza, mabain ella è schizunt anc pli enavos che la lescha vertenta. Sias pretaisas èn bler pli restrictivas che la pratica actuala, perquai ch'ina interrupziun da la gravi-danza duai esser scumandada, nun ch'igl exista in privel da vita corporal, acut per la dunna en speranza. L'acceptaziun da l'iniziativa fiss praticamain in'obligaziun da parturir, quai che na fiss betg supporta-bel per las dunnas.

■ Augment d'interrupziuns illegalas privlusas

Dunnas che sa chattan en ina crisa u che ston quintar che lur uffant haja impedi-ments corporals u psichics n'avessan betg pli la pussaivladad sco oz da terminar le-galmain lur gravidanza. Sch'ellas na vesessan nagina pussaivladad da purtar or l'uffant vegnissan ellas sfurzadas a l'illegalitad e stuessan sa drizzar a persunas nunqualifitgadas per laschar far l'ope-raziun. Abstrahà da l'umiliaziun colliada cun quai pudess in tal pass chaschunar grevas consequenzas per la sanadad da las dunnas pertutgadas (surtut il privel da sterilitad sco er da ristgas pli grondas

en cas d'ulteriuras gravidanzas tant per la dunna sco er per l'uffant).

■ **Obligaziun betg acceptabla**

En cas che l'iniziativa vegniss acceptada fissan las dunnas obligadas da purtar or l'uffant suenten ina violaziun. Ina tala obligaziun sto vegnir refusada. L'iniziativa prevesa bain ch'ina dunna possia dar liber per l'adopziun ses uffant gia il mument ch'ins constatescha ina gravidanza. Questa pussaivladad na facilitescha dentant betg la situaziun insupportabla. Ins na po betg pretender d'ina dunna d'affirmar ina gravidanza ch'è la consequenza d'in delict sexual.

■ **Ils posts da cussegliaziun gidan gia oz**

Il cussegl federal è dal medem avis sco las iniziantas ed ils iniziants ch'il stadi saja obligà da gidar a moda efficazia a dunnas en speranza en ina situaziun da basegn. Ins sto dentant trair endament ch'il dretg vertent prevesa gia in tal agid. Dapi 1981 oblighescha la lescha federala davart ils posts da cussegliaziun da gravidanza numnadamain ils chantuns d'endrizzar posts che porschan ina cussegliaziun gratuita a las dunnas en speranza sco er a tut tschellas personas pertutgadas d'ina gravidanza.

■ **Inobservanza dal dretg d'autodecisiun da la dunna**

En il decurs dals davos 30 onns è sa midada essenzialmain la posiziun da la dunna en nossa societad. Tenor l'avis dal cussegl federal èsi perquai logic che

la dunna pertutgada decida sezza davart ina interrupziun da la gravidanza. L'iniziativa dal pievel na resguarda betg ils svilups da la societad; ella vul sulettamain proteger la vita ventura e sfurzar la mamma da purtar or quel. Uschia violescha ella il dretg d'autodecisiun da la dunna.

Per tut quests motivs recumandan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «per mamma ed uffant».

Spediziuns enavos
a la controlla d'abitants
da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a las votantas ed als votants da vuschar ils 2 da zercladur 2002 sco suonda:

■ **Gea** a la midada dal cudesch penal (interrupziun da la gravidanza)

■ **Na** a l'iniziativa dal pievel
«per mamma ed uffant – per la protecziun da l'uffant betg naschè e per l'agid a sia mamma en basegn»

En il cas pauc probabel che domadus projects vegnissan acceptads en la votaziun dal pievel, avess l'iniziativa la precedenza visavi la proposta dal parlament, perquai ch'ella pretenda ina midada da la constituziun, entant che cun l'introducziun da l'interrupziun a termin da la gravidanza vegn midada sulettamain ina lescha.

Adressa d'internet:
www.admin.ch